

STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ SECTOR 1 – 2020 – 2030

DOMENIUL STRATEGIC 4.

Cultură

DOCUMENT ÎN LUCRU

Vă rugăm să citați doar cu acordul instituției

registratura@primarias1.ro

Introducere

Viziunea de la care pleacă strategia în domeniul culturii pentru Sectorul 1 are mai multe componente: respectarea drepturilor culturale care stau la baza intervenției statului în cultură; importanța libertății de exprimare și a condițiilor materiale pentru actul cultural; nevoia recentrării pe public și pe comunitate a culturii ca serviciu public; rolul diplomației culturale în contextul relațiilor internaționale; rolul economiei creative pentru dezvoltare; democrația culturală; rolul patrimoniului pentru dezvoltarea durabilă; parteneriatul dintre sectorul public și cel privat și dintre administrația centrală și administrația locală în implementarea politicilor culturale; rolul tehnologiilor informatice și de comunicare (TIC) și al digitizării, abordarea integrată a dezvoltării culturale. Interesul public este fundamentul și miza intervenției statului în domeniul culturii iar formularea obiectivelor prioritare reflectă această stare de fapt. Acțiunea culturală este orientată în jurul unor obiective generale, în acord cu Strategia Europa 2020, dar și cu respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv a drepturilor culturale.

Drepturile culturale - Fiecare persoană are dreptul de a participa la viața culturală, de a avea acces la cultură, are dreptul la libertatea de expresie artistică, la respectul identității culturale, dreptul de a se identifica cu o comunitate culturală și cu patrimoniul material sau imaterial al acesteia, dreptul la diversitate culturală, religioasă și lingvistică, la protecția activităților creatoare, dreptul de proprietate intelectuală, dreptul la educație, dreptul de a desfășura în mod liber activități culturale. În cadrul grupurilor de lucru a reieșit o nevoie vitală de susținere a accesului tuturor cetățenilor la bunurile culturale, cu accent pe multiculturalism, accesul persoanelor cu dizabilități și al grupurilor vulnerabile.

Libertatea de exprimare și condițiile materiale pentru actul cultural

Dezvoltarea unui mediu favorabil pentru libertatea de exprimare artistică și a condițiilor materiale pentru practicienii culturali depinde atât de cadrul financiar-fiscal și de protecție socială pentru creatori (în special pentru arta independentă) cât și de viabilitatea organizațiilor culturale publice și private care administrează, promovează, produc, distribuie și educă publicul pentru cultură. De cele mai multe ori, prin aceste organizații actul de cultură ajunge la public și tot prin aceste organizații artiștii reușesc să lucreze și să se dezvolte profesional. A acționa asupra precarității condiției practicienilor din domeniul cultural înseamnă a conștientiza faptul că vitalitatea acestuia depinde de implicarea acestora, de alegerea acestui domeniu ca opțiune de carieră.

Centrarea culturii ca serviciu public pe nevoile beneficiarilor

Cultura trebuie să fie accesibilă unui număr cât mai mare de oameni, iar publicul real și potențial trebuie să fie principalul destinatar al actului cultural. Centrarea ofertei culturale pe public și orientarea acțiunii operatorilor culturali către acesta este un principiu care permite înlăturarea inegalităților de acces la cultură și democratizarea participării la viața culturală.

În ceea ce privește domeniul culturii, Primăria Sectorului 1, abia din anul 2018 întreprinde acțiuni mai concentrate odată cu înființarea Centrului Cultural al Sectorului 1 în anul 2017. Astfel, împreună, au implementat până în momentul de față o serie de proiecte ce au avut ca scop promovarea și valorificarea culturii și a patrimoniului cultural existent în acest sector. Printre aceste proiecte putem menționa: “Festivalul iernii din Piața Amzei”, festivalul “Mircea Roman-30 de ani de sculptură”, “Vernisaj- 70 de ani de la înființarea Liceului de Arte Plastice “Nicolae Tonitza”” și “1 Decembrie – Reuniți sub tricolor” ”.

Mai mult decât atât, Centrul Cultural al Sectorului 1 urmărește implementarea în următorii ani a unor proiecte de achiziție, amenajare și reabilitare a unor clădiri de patrimoniu, de înființare a unui cinematograful de artă, de construire a unei săli/ complex de evenimente și concerte, de creare a unor platforme online prin care să fie promovate diferite evenimente culturale, monumente și clădiri de patrimoniu și nu în ultimul rând, crearea unor parteneriate naționale și internaționale.

Cu toate acestea, accesul la bunuri și activități culturale este unul dintre domeniile care necesită o îmbunătățire rapidă. Potrivit datelor analizate în cercetarea cantitativă spațiile destinate evenimentelor culturale par a fi cele mai îndepărtate de cetățenii care domiciliază în sectorul 1. Două treimi (66% dintre respondenții care au răspuns întrebării) declară că nu au acces direct la spații pentru evenimente culturale și că participarea lor la astfel de activități presupune o deplasare de mai mult de 10 minute. În ceea ce privește consumul cultural, datele analizate arată faptul că 30% dintre persoanele chestionate au fost la un spectacol de teatru sau opera ultima oară în urmă cu mai mult de trei ani, în timp ce 30% dintre respondenți au fost ultima oară la un astfel de eveniment cultural anul trecut. Concertele de muzică ușoară au fost frecventate în anul 2019 de 33% dintre respondenți, muzeele fiind vizitate de un procent relativ apropiat. Cinematografele au fost vizitate de 36% dintre respondenți în acest an, în timp ce 7,2% dintre respondenți au declarat ca nu au fost niciodată la un cinematograful. Restaurantele au fost deja vizitate în anul 2020 de 54% dintre respondenți, în timp ce 51% au declarat că în week-enduri ies din București pentru a-și petrece timpul liber.

Enumerăm mai jos unele proiecte deja finalizate precum și unele intenții pentru viitor ale Centrului Cultural al Sectorului 1.

Proiecte ce au avut loc	
Denumire proiect	Locație
Festivalul iernii în Piața Amzei	Sala de evenimente a Centrului Cultural al Sectorului 1 București.
Mircea Roman-30 de ani de sculptură	Holul Primăriei Sectorului 1
“Revederea Revoluției”- Fotografii Decembrie 1989- Andrei Pandele	Gardul exterior al curții de onoare al Muzeului Național de Artă al României
Vernisaj- 70 de ani de la înființarea Liceului de Arte Plastice “Nicolae Tonitza”	Sala Centrului Cultural al Sectorului 1
22 noiembrie – Conf. univ. dr. Ioan Cristescu – „Muzee și locuri care ar fi putut fi muzee în București”	Centrul Cultural al Sectorului 1
1 Decembrie – Reuniți sub tricolor”	Piața George Enescu și Ateneul Roman
Proiecte previzionate de Centrul Cultural al Sectorului 1 pentru anii următori	
Patrimoniu cultural	

Denumire proiect	Beneficiari/ scop
Salvarea clădirilor de patrimoniu din Sectorul 1	Achiziția unor clădiri de patrimoniu, restaurarea și integrarea lor în circuitul cultural.
Reabilitarea unor forturi și baterii din nordul Capitalei, aflate în Sectorul 1	Reabilitare valorificare și introducerea clădirilor, forturilor și bateriilor dispuse în jurul Bucureștiului pe o lungime de 70 km, 18 forturi și 18 baterii independente, realizate în timpul regelui Carol I, între anii 1884 – 1894 de inginerul belgian Henri Alexis Brialmont într-un itinerariu de vizitare
Valorificarea patrimoniului aflat în administrarea Primăriei Sectorului 1	Amenajarea tuturor clădirilor cu utilitate culturală din Sectorul 1 (cinematografe, grădini de vară, săli de spectacole etc.)
Cinematograf de artă în Sectorul 1	Înființarea unui cinematograf de artă, care să difuzeze și filme românești și europene. Acest proiect poate fi implementat în unul din spațiile aflate azi în administrarea Primăriei Sectorului 1 (Cinema Patria, Teatrul Masca, Cinema Cotroceni, Grădina Parc etc.)
DEZVOLTARE URBANĂ	
Denumire proiect	Beneficiari/ scop

Valorificarea Pieții Amzei	Amenajarea ca Centru Cultural al Tradițiilor a spațiului construit, azi nefuncțional, din Piața Amzei, locație în care să fie amenajate spații expoziționale, centru de conferințe, cafenele, piață cu produse tradiționale/eco/bio.
Sala de spectacole	Construirea unui complex/sală de evenimente/concerte cu o capacitate de 2.000 – 3.000 locuri
Terenuri de sport în Sectorul 1	Amenajarea unor terenuri de sport (handbal, baschet, fotbal), în locații disponibile din Sectorul 1, în parcuri, zone din preajma blocurilor, terenuri virane, culturi de străzi etc.
Reguli rutiere pentru unitățile de învățământ din Sectorul 1	Implementarea împreună cu Primăria Capitalei și cu Direcția Poliției Rutiere a unor noi reguli de staționare a mașinilor în zona școlilor și liceelor din Sectorul 1
Organizarea târgurilor și a piețelor tradiționale din Sectorul 1.	Implementarea unor regulamente de funcționare și amenajare a târgurilor și piețelor volante, astfel indiferent cine organizează un astfel de eveniment, să se supună regulilor impuse în sector: utilizarea anumitor materiale pentru standuri, tarabe, puncte de vânzare etc., respectarea programului, respectarea curățeniei etc.
DIGITALIZARE	
Platforma de promovare a evenimentelor din Sectorul 1	Realizarea unei platforme în care toți organizatorii de evenimente din Sectorul 1, să poată să se înscrie și să-și promoveze evenimentele

Platforma online de promovare și valorificare a patrimoniului Sectorului 1	Crearea unei platforme online care să includă toate monumentele și clădirile de patrimoniu din Sectorul 1, pe care turiștii/trecătorii să le poată identifica și să afle amănunte despre acestea prin intermediul realității augmentate.
EDUCAȚIE	
Cercuri școlare	Reînființarea unor cercuri pentru copiii din Sectorul 1- organizarea acestora într-un nou spațiu al Centrului Cultural, un nou “Palat al Copiilor”
Educație civică	Implementarea unor proiecte pilot de educare a cetățenilor în vederea colectării selective a deșeurilor. Folosirea evenimentelor organizate în sector pentru implementarea unor astfel de proiecte pilot.
Proiecte culturale, sportive și educaționale multianuale	Implementarea unor proiecte multianuale, care să țină cont de faptul că anumite evenimente importante nu pot să țină cont de momentul în care este aprobat bugetul sau care trebuie să se desfășoare pe durata mai mare de un an sau pe durata întregului an școlar (septembrie – iunie)
PARTENERIATE EXTERNE	
Festival internațional multicultural	Centrul cultural al Sectorului 1 are ca proiect organizarea în fiecare vară a singurului festival din România ce își propune regăsirea legăturilor comune ale comunităților etnice din întreaga Europă în muzică, meșteșuguri tradiționale și artă culinară.

Festival al orașelor înfrățite cu Sectorul 1	Centrul Cultural al Sectorului 1 își propune să inițieze un dialog și o colaborare cu orașele înfrățite, dorind să inițieze organizarea prin rotație a unui festival la care să poată participa reprezentanți din toate aceste orașe.
--	---

Protejarea patrimoniului cultural reprezintă unul dintre dezideratele și recomandările convențiilor de la nivel internațional, precum și al documentelor strategice de la nivel european. Pentru aceasta este nevoie de parteneriate eficiente între instituțiile responsabile, precum și între sectorul public și cel privat (profit și non-profit), ca formă de asumare comună a importanței sale pentru identitatea națională și coeziunea socială.

La nivel internațional, o serie de convenții UNESCO (Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural, 1972; Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, 2003) și ale Consiliului Europei (Convenția pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei, Granada, 1985; Carta europeană a patrimoniului arhitectural, 1975) semnalează caracterul neregenerabil al patrimoniului cultural (supus atât presiunilor antropice, cât și celor de mediu) și necesitatea protejării și transmiterii acestuia către generațiile viitoare prin intermediul unor procese participative. Evoluția abordărilor în ceea ce privește protejarea patrimoniului cultural a fost marcată de conștientizarea interdependențelor cu celelalte domenii de activitate pe care acest proces le presupune. Astfel, pe lângă abordarea ecosistemică a protejării patrimoniului (din perspectiva dezvoltării durabile), s-a conturat tot mai pregnant necesitatea considerării interdependențelor indisolubile dintre protejarea patrimoniului cultural și a celui natural (tendință evidențiată încă de la elaborarea Convenției UNESCO pentru protejarea patrimoniului mondial, cultural și natural).

La nivelul Organizației Națiunilor Unite (ONU), încă din anul 1992 au fost puse bazele unei abordări sustenabile în domeniul dezvoltării, cu ocazia Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro, care a avansat ideea de dezvoltare durabilă, înțelegând ca un raport echitabil între nevoile de dezvoltare și cele de mediu ale generațiilor prezente și viitoare. Această viziune a fost lărgită de atunci și până în prezent, astfel încât Agenda 2030 de dezvoltare

durabilă a Națiunilor Unite (2015) marchează un important progres, fiind pentru prima dată când cultura este menționată explicit în cadrul unora dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă.

La nivelul UE, în cadrul Planului de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2015-2020 una dintre prioritățile identificate se referă la patrimoniul cultural, punându-se accentul pe guvernanta participativă a acestuia, pe consolidarea capacităților pentru profesioniștii din domeniul patrimoniului, pe evaluarea și prevenirea riscurilor cu scopul protejării patrimoniului cultural.

În România, Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României Orizonturi 2013–2020–2030 preia evoluțiile generale înregistrate la nivel internațional și european cu referire la protejarea patrimoniului, realizând o corelare a acestor obiective cu cele identificate în Strategia în domeniul Patrimoniului Cultural Național 2008-2013 (în ceea ce privește conservarea și valorificarea patrimoniului cultural național) și cu Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 (pentru domeniul creației contemporane și cel al diversității culturale).

Totuși, deși în cele mai multe cazuri cadrul strategic și legislativ există, implementarea este deficitară, patrimoniul cultural din România confruntându-se în continuare cu o serie de probleme care sunt parțial determinate nu numai de subfinanțare, ci și de lipsa resurselor umane pentru implementarea legislației specifice.

Mai mult, după cum se constată și în preambulul Principiilor ce stau la baza Codului Patrimoniului Cultural, este necesară o schimbare la nivel de paradigmă, care să permită „trecerea de la mentalitățile vremurilor de început ale protecției patrimoniului cultural, care erau centrate pe «muzeificarea» acestuia, la mentalitățile contemporane, ce pun patrimoniul cultural în centrul proceselor economice, sociale sau educative, prin modernizarea legislației și a practicilor administrative ce decurg din acestea“.

4.1 Inventarierea bunurilor culturale de pe teritoriul Sectorului 1

Plan de acțiune pe termen scurt (orizont 2024), indicatori

1. Identificarea tuturor bunurilor culturale administrate de către Primăria Sectorului 1. Cartografierea și protejarea riguroasă a patrimoniului cultural din Sectorul 1. Evitarea pe cât posibil a cazurilor în care clădirile de patrimoniu sunt abandonate.

1. Elaborarea registrului bunurilor culturale din sectorul 1, inclusiv a informațiilor privind tipul, accesibilitatea, starea acestora etc.

2. Evidența artiștilor independenți și a altor forme de manifestare culturală care pot solicita sprijinul Primăriei Sectorului 1 pentru inițierea și derularea unor proiecte culturale destinate publicului.

Indicatori

Baze de date și inventariere la:

- numărul de biblioteci.
- numărul de case culturale.
- numărul de cămine culturale și muzee.
- monumente istorice.
- numărul de cinematografe.
- numărul de teatre.

Plan de acțiune pe termen mediu (orizont 2030), indicatori

Stabilirea monumentelor istorice care intră cu prioritate în programul de restaurare pe baza unor criterii clare;

Indicatori:

Instituții implicate:

- Centrul Cultural al Sectorului 1
- ONG-uri
- Primăria Sectorului 1
- Grupuri de Inițiativă Civică
- Universitatea Națională de Arte
- Inst Arhitectură Ion Mincu
- OAR

4.2 Facilitarea accesului cetățenilor sectorului 1 la evenimente și produse culturale

Plan de acțiune pe termen scurt (orizont 2024), indicatori

1. Înființarea unor parteneriate între Primăria Sectorului 1, instituțiile abilitate ale Primăriei, ONG-uri și societatea civilă în domenii identificate ca fiind cele mai creative sectoare din România în ultimii ani

2. Încurajarea participării la evenimente culturale a cetățenilor ce nu se regăsesc în oferta culturală prezentă prin diversificarea ofertei culturale, ținându-se cont atât de nevoile cetățenilor, cât și ale artiștilor locali.
1. Realizarea unor agende anuale și lunare ca material promoțional unde pot fi regăsite oferte culturale menționate de către cea mai mare parte a ofertanților culturali din sector. Acestea vor lua forma unor pliante, panouri și vor fi publicate pe site-ul oficial al Primăriei.

Indicatori

- Identificarea sectoarelor culturale ce sunt în interesul publicului larg atât la nivel local, cât și național și internațional, prin realizarea unui sondaj de opinie.
- Realizarea unui sondaj de opinie aplicat unui eșantion reprezentativ format atât din cetățeni, cât și din artiști din Sectorul 1, prin intermediul căruia să se poată identifica care este cererea și oferta în materie de cultură.
- Realizarea semestrială a unui raport care să cuprindă numărul ofertanților culturali din sector.

Plan de acțiune pe termen mediu (orizont 2030), indicatori

4.3 Dezvoltarea infrastructurii destinate activităților culturale

1. Încheierea unui parteneriat public-privat cu ONG-uri cu scop cultural, de sprijin a cinematografilei, pentru a ajuta Primăria Sectorului 1 în managementul cultural și operațional al cinematografelelor aflate în administrare.
2. Dezvoltarea unor centre de educație informală „de cartier” prin valorificarea și renovarea patrimoniului local.
3. Crearea de parteneriate de tip public-privat pentru amenajarea unor centre culturale zonale, existente pe teritoriul Sectorului 1. Punerea acestora în funcțiune pe un orizont de timp cât mai scurt.
4. Crearea de parteneriate de tip public-privat pentru amenajarea unor centre culturale zonale, existente pe teritoriul Sectorului 1. Punerea acestora în funcțiune pe un orizont de timp cât mai scurt.
5. Urgentarea finalizării reabilitării celor două teatre aflate în administrarea Sectorului 1 al Municipiului București și consultarea experților, specialiștilor dar și a comunității locale cu privire la destinația acestora.

Indicatori:

- În timpul procesului de reabilitare / renovare & echipare clădirilor cinematografelor de artă, teatrelor, cel mai bun indicator de succes (viitor succes) al strategiei îl reprezintă aparițiile media (online și tradiționale), numărul de conversații apărute pe acest subiect pe social media și interesul direct arătat de cetățeni în apelurile informative către PS1 pe acest subiect. După deschiderea obiectivelor culturale indicatorii mai concreți vor fi reprezentați de numărul de spectatori / proiecție / eveniment / lunar / trimestrial.
- Identificarea clădirilor nefuncționale administrate de către Primăria Sectorului 1.
- Numărul de teatre și cinematografe, săli de spectacol, centre expoziționale etc. din Sectorul 1 în stare funcțională.

Instituții implicate:

Centrul Cultural al Sectorului 1

ONG-uri

Primăria Sectorului 1

Grupuri de Inițiativă Civică

Compartimentul de Strategii de Dezvoltare Durabilă, Programe, Proiecte și Management Informațional